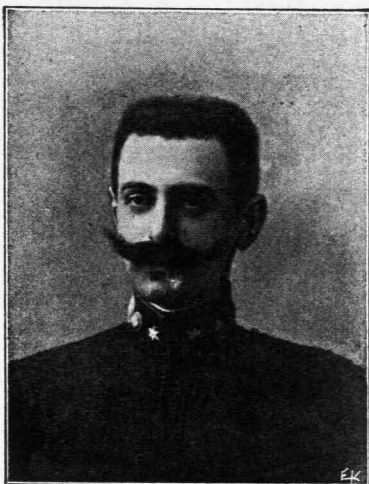

Ο ΗΡΩΣ ΠΑΥΛΟΣ ΜΕΛΑΣ

ΕΠΕΡΑΤΟΥΝΤΟ ἤδη ἡ ἐκτύπωσις τοῦ παρόντος *Ἡμερολογίου*, ὅτε μία εἰδήσις ἐκ Μακεδονίας, μία εἰδήσις ἀπροσδόκητος, σχεδὸν ἀπίστευτος, μεταδοθεῖσα ὡς ἡλεκτρικὸν ρεῦμα ἀνὰ τὸν ἑλληνισμὸν σύμπαντα, ἐδόνησε πᾶσιν ἑλληνικὴν καρδίαν εἰς πένθος, εἰς θαυμασμὸν, εἰς κατὰπληξιν.

Ὁ Παῦλος Μελάς, ὁ σφριγῶν καὶ εὐελπίς ἀξιωματικὸς τοῦ πυροβολικοῦ, ἐφονεύθη ἐν Μακεδονίᾳ, βληθεὶς ὑπὸ σφαίρας δολοφόνου, καθ' ὃν χρόνον ἐπὶ κεφαλῇς ὀλιγων ἀνδρείων συμπολεμιστῶν, ὑπὸ τὸ ὄνομα Μίκης Ζέζας, ἡμύνετο ἐναντίον τῶν βουλγαρικῶν ληστρικῶν ὀρδῶν καὶ ὑπὲρ τῶν σφαγιαζομένων ἀδελφῶν Μακεδόνων!

Ἐκεῖνο, τὸ ὁποῖον ἐξαίρει εἰς περιωπὴν ἐθνομάρτυρος καὶ καταυγάζει μὲ τὴν αἴγλην τοῦ μυθώδους ἥρωος τὸν Παῦλον Μελάν καὶ τάσσει τὸ ὄνομα αὐτοῦ τὸ ἀθάνατον παρὰ τὸ πλεῖρον τῶν μεγάλων ἡρωϊκῶν μορφῶν τῆς Ἐπαναστάσεως τοῦ Εἰκοσιένα, δὲν εἶνε μόνον ὁ θάνατος, πρὸς τὸν ὁποῖον ἐβάδισεν ἀτρόμητος ἀψήφῶν τὰ πάντα ὑπὲρ τῆς Ἐθνικῆς Ἰδέας. Εἶνε

ἡ ἀληθινὴ ἐθελουσίαι, ἡ παρὰδειγματικὴ μετριοφροσύνη καὶ αἱ περιστάσεις, αἱ ὅλως ἐξαιρετικαί, ὑπὸ τὰς ὁποίας ἀπῆλθεν εἰς τὴν πολυπαθὴ γῶραν πρὸς ἐπιτέλεσιν τοῦ ὑψίστου πατριωτικοῦ καθήκοντος.

Ὁ Παῖλος Μεῶς, υἱὸς τοῦ ἄλλοτε δημάρχου καὶ εὐπατρίδου Μιχαήλ Μεῶ, ἀνεψιὸς τοῦ Λέοντος Μεῶ, ὁ καλλιμόρφος καὶ συμπαθέστατος ἀξιωματικὸς, ἐγκαταλιπὼν σύζυγον ἀγαπητὴν καὶ τέκνα περιληγμένα, καὶ εὐμάρειαν, καὶ πλοῦτη, καὶ γλιδὴν, καὶ κοινωνικὴν θέσιν ἐπιφανῆ, καὶ ἐπαύσεις ἀβροδιαίτους, χωρὶς θόρυβον καὶ ματαίως ἐπιδείξεις, χωρὶς νὰ ἐμπιστευθῇ εἰς οὐδέν, τὸ ὠραῖον μυστικόν του, χωρὶς κανεὶς νὰ ὑποπτευθῇ τίποτε, ἐνεδύθη μίαν πρωίαν τὴν στολὴν τοῦ ὀπλορχηγοῦ καὶ ἀφανῆς, ὑπὸ ξένον ὄνομα, καὶ ἐπὶ προφάσει ὅτι μεταβαίνει ἐπ' ἀδείαν κανονικῇ εἰς Εὐρώπην, εἰσῆλθε τὴν νύκτα τῆς 27ης Αὐγούστου τοῦ 1904 εἰς τὸ μακεδονικὸν ἔδαφος, καὶ ἀναλαβὼν τὴν ἀρχηγίαν εὐκαίθμου ἀλλ' ἡρωϊκωτάτου σώματος ἐκ Μακεδόνων, Κυπρίων καὶ Κρητῶν, ἀπεδύθη εἰς τὸν ἀγῶνα τῆς ἀμύνης, κέντρον καὶ ὁρμητήριον τῆς ὁποίας ἐξέλεξε τὸ χωρίον Σάττιστα ἐν τῷ Καζᾷ τῆς Φλωρίνης.

Καὶ ἀληθῶς εἰς ὀλίγον χρονικὸν διάστημα ἡ ἀνδρεία, ἡ αὐταπάρνησις καὶ ὁ ἡρωϊσμός τοῦ ἀφανοῦς ἥρωος καὶ τῶν ἐπιλέκτων ὀπαδῶν του, ἐπετέλεσε θαύματα· ἐφυγάδευσε τὰς κακούργους ληστρικὰς ὁρδὰς, εἰς αἷς ἐνέπνευσε τὸν τρόμον· ἐωσόγονησε τὰς σκυθρωπάς καὶ ἀπεγνωσμένας μορφὰς τῶν ἐν Μακεδονίᾳ ἀδελφῶν· ἐνέπνευσε τὸ θάρρος, ἀνεπτέρωσε τὸ πεπτωκὸς φρόνημα καὶ ἀφύπνισε τὴν συνείδησιν τῆς ἐνεργοῦ ἀμύνης τῶν μακεδονικῶν μας πληθυσμῶν. Καὶ ἡ μικρὰ αὐτὴ ὀμηρικὴ ἐποποιία θὰ ἐξετυλίσσετο ἐκεῖ ἐπάνω, καὶ θὰ ἐξηκολούθει τὸ μέγα καὶ εὐγενὲς ἔργον τοῦ ὁ ἥρωος, ὡς ἄλλος ἰδεώδης ἱππότης ἄλλων χρόνων μυθιστορικῶν, ὡς ἄλλη ἐνσάρκωσις τοῦ μυθικοῦ Ἡρακλέους πλήττοντος τὴν Λερναίαν Ὕδραν, ἐὰν μὴ ἔπιπτε διὰ σφαίρας δολοφόνου τὴν νύκτα τῆς 13ης Ὀκτωβρίου, περικυκλωθεὶς αἰφνιδίως ὑπὸ πολυαριθμοῦ τουρκικοῦ ἀποσπάσματος.

Εἰρήνη εἰς τὸν ὕπνον σου, γενναῖον τέκνον τῆς Ἠπείρου!

Εἶθε ἀπὸ τὸ τίμιον αἷμά σου, μὲ τὸ ὁποῖον ἐπότισες τὸ ἔδαφος τῆς Μακεδονίας, νὰ ἀναβλαστήσῃ θαλασσὸν τὸ δένδρον τῆς ἐλευθερίας, μὲ τὴν σημερινὴν τῆς ὁποίας περιετύλιζαν, ὡς εἰς σάβανον, τὸν νεκρόν σου σὺ ἀπορφανισθέντας σύντροφοί σου!

Ἀθῆναι, 21 Ὀκτωβρίου 1904.